Zwolle

# Raadsvoorstel

Datum 18 juni 2024

| | |
|---|---|
| **Onderwerp** | Wijziging legesverordening gemeente Zwolle 2024 door invoering zero-emissiezone stadslogistiek |
| Versienummer | |
| **Portefeuillehouder** | Gerdien Rots & Paul Guldemond |

**Samenvatting**
Door de wijziging van de legesverordening kan het Centraal Loket de aanvragen voor ontheffingen voor de zero-emissiezone stadslogistiek voor Zwolle in behandeling nemen. Hierdoor krijgen ondernemers snel duidelijkheid over de ontheffingen.

**Financiële gevolgen**

| | |
|---|---|
| Betreft doel | 631 Toekomstbestendige verkeersinfrastructuur |
| Begroting wijzigen | Nee |
| Budgetnummer | |

**Bijlagen**

- Tweede verordening tot wijziging van de Legesverordening 2024 (in verband met nul-emissiezone stadslogistiek)

**Openbaarheid**

☒ Openbaar
☐ Geheim

**De raad wordt voorgesteld te besluiten om:**

1. Tweede verordening tot wijziging van de Legesverordening 2024 (in verband met nul-emissiezone stadslogistiek) en de bijbehorende tarieven vast te stellen, zodat leges geheven kunnen worden op het behandelen van ontheffingsaanvragen voor de zero-emissiezone stadslogistiek in de binnenstad van Zwolle

Datum 18 juni 2024

**Inleiding**
In dit raadsvoorstel onderbouwen we de wijziging legesverordening gemeente Zwolle 2024 voor het in behandeling nemen en beoordelen van de aanvragen voor ontheffing voor de zero-emissiezone stadslogistiek in de binnenstad van Zwolle. In 2020 heeft de raad besloten om een zero-emissiezone in te voeren vanaf 1 januari 2025 in de historische binnenstad. Dit is het gebied binnen de stadsgrachten. Vanaf die datum zijn alleen bestel- en vrachtauto's welkom die geen CO2 uitstoten, rekening houdend met een overgangsperiode van 2025-2030. De zero-emissiezone draagt bij aan de leefkwaliteit en een aantrekkelijke binnenstad. Op dit moment is de gemeente Zwolle één van de 29 gemeenten die een zero-emissiezone invoeren. Een gezamenlijke inzet die in 2030 zorgt voor een CO2-reductie van 1 megaton. Voor Zwolle is de reductie ruim 500 ton CO2 per jaar waarvan 65 ton CO2 per jaar door de invoering van de zero-emissiezone.

Voor het invoeren van de zero-emissiezone volgen we de landelijke regels, werken gemeenten nauw samen en houden daarbij oog voor de lokale situatie en ontwikkelingen. Alle deelnemende gemeenten sluiten aan bij een Centraal Loket waar de aanvragen voor ontheffingen worden aangevraagd. Het Centraal Loket beoordeeld de aanvragen en geeft de beschikkingen af. Voor de ontheffingen die ook lokaal worden beoordeeld, wordt samengewerkt met de desbetreffende gemeente. Het Centraal Loket int de leges die over het geheel kostendekkend zijn. De deelnemende gemeenten wijzigen de legesverordening met de landelijk afgesproken legestarieven. Als de legesverordening is aangepast kan aangesloten worden op het Centraal Loket en kunnen ondernemers een ontheffing voor Zwolle aanvragen.

De lokale invoering inclusief een vroegtijdige aansluiting op het Centrale Loket, is nader uitgewerkt in de Raadsbrief die op 22 april 2024 in de raad is behandeld en sluit aan op een breed gedragen wens vanuit de raad. Dit is verwoord in de aangenomen motie van ChristenUnie, CDA en VVD op 13 februari 2024 (motie 13-1). De ondernemers willen we zo goed mogelijk ondersteunen door vroegtijdig duidelijkheid te geven over het invoeren van de zero-emissiezone. Om vroegtijdig helderheid te krijgen of ondernemers in aanmerking komen voor een ontheffing kunnen ondernemers begin juli 2024 bij het Centraal Loket ontheffingen aanvragen.

**Kader**
- Klimaatakkoord Parijs (2015)
- Nationaal Klimaatakkoord (2019)
- Afspraken klimaatconferentie Glasgow (2021)
- Green Deal Zero Emission Stadslogistiek (GDZES, in 2017 ondertekend door Zwolle)
- Actieplan Stadslogistiek (2018)
- Mobiliteitsvisie 'Mobiliteit brengt Zwolle verder' (2019)
- Raadsbesluit zero-emissiezone (23 november 2020)
- Landelijke Uitvoeringsagenda Stadslogistiek (UAS, in 2021 ondertekend door Zwolle)
- Intentieovereenkomst Centraal Loket ontheffing zero-emissiezone, (Collegebesluit 11 oktober 2023).
- Raadsbrief Lokale aanpak invoering zero-emissiezone binnenstad Zwolle (27 maart 2024)
- Besluit college ontwerp-verkeersbesluit en concept ontheffingenbeleid (18 juni 2024)

**Beoogd effect**
Met de wijziging van de legesverordening gemeente Zwolle 2024 kunnen we aansluiten op het Centraal Loket vanaf 10 juli 2024, zodat aanvragen voor ontheffingen voor de zero-emissiezone stadslogistiek in de binnenstad van Zwolle beoordeeld kunnen worden. Hierdoor krijgen ondernemers duidelijkheid over de aanvragen voor ontheffingen voor de zero-emissiezone Stadslogistiek in Zwolle en loopt de gemeente geen onverantwoord financieel risico.

**Argumenten**

*1.1 Het invoeren van de wijziging op de legesverordening is een voorwaarde om aan te sluiten op het Centraal Loket*
Door zo snel als mogelijk aan te sluiten op het Centraal Loket kunnen ondernemers een aanvraag voor een ontheffing in Zwolle indienen en krijgen ze zo snel mogelijk duidelijkheid over de ontheffingen. Om aan te kunnen sluiten op het Centraal Loket is het noodzakelijk om een wijziging van de legesverordening gemeente Zwolle 2024 door te voeren. Eerst was de wijziging van de lokale legesverordeningen van de deelnemende gemeenten voor aansluiting op het Centraal Loket in een latere fase aan de orde (najaar 2024). Pas onlangs is bekend geworden en gedeeld met deelnemende gemeenten dat het noodzakelijk is om ook de lokale legesverordering te wijzigen voordat kan worden aangesloten op het Centraal Loket.

*1.2 Samenwerking gemeenten behelst uniforme legestarieven*
Het Centraal Loket zorg voor een centrale afhandeling die efficiënt plaatsvindt en waarbij ondernemers bij één landelijk loket terecht kunnen. Dit sluit aan bij de landelijke afspraken met de belangenvertegenwoordigers van logistiek in Nederland en past bij de geluiden die wij van ondernemers en -verenigingen hebben gehoord in Zwolle. De gemeente Zwolle heeft voor de aansluiting op het Centraal Loket een intentieovereenkomst afgesloten (collegebesluit 16 mei 2023). Het Centraal Loket hanteert uniforme legestarieven die de deelnemende gemeenten in de eigen legesverordening wijzigen.

*1.3 Er blijft ruimte voor lokaal maatwerk in de vorm van een meerjarige ontheffing*
Het beoordelen van de ontheffingen voor bedrijfseconomische omstandigheden en de afwijkingsbevoegdheid vraagt relatief gezien de meeste ambtelijke inzet. Hierop is de hoogte van de leges gebaseerd. Hierdoor kan het voorkomen dat ondernemers die het minst financieel draagkrachtig zijn, geconfronteerd worden met de hoogste legestarieven.

Omdat we het eerste jaar zien als een leerjaar (zoals vastgelegd in de raadsbrief van 27 maart 2024) voeren we het eerste jaar een lichte inhoudelijke toets op de aanvragen uit. Bij positieve beoordeling wordt een ontheffing voor een jaar afgegeven onder voorwaarde dat benodigde verbeteringen of verdieping van de aanvraag in het komende jaar plaatsvindt. Voor ondernemers waarvoor de hoogte van de leges ingrijpend zijn en waarvan de verwachting is dat alternatieve logistieke oplossingen de komende jaren niet aan de orde zijn, is een meerjarige ontheffing mogelijk (binnen de afwijkingsbevoegdheid). Voorwaarde is een plan van aanpak van de ondernemer die deze meerjarige ontheffing rechtvaardigt. De mogelijkheid van maatwerk in de vorm van een meerjarige ontheffing, vermindert de administratieve lasten voor deze ondernemers. Daarnaast zorgt het voor minder hoge kosten voor de leges.

**Alternatieve mogelijkheden**
De gemeente Zwolle kan aansluiten op het Centraal Loket zonder wijziging van de legesverordening. Het Centraal Loket brengt dan voor de lokale ontheffingen een 0-euro tarief in rekening bij de aanvrager en brengt de kosten in rekening bij de gemeente Zwolle. De gemeente Zwolle loopt hiermee een zeer groot financieel risico.

Door niet aan te sluiten op het Centraal Loket kunnen ondernemers geen ontheffing aanvragen voor de zero-emissiezone in de binnenstad van Zwolle. Hierdoor blijven ondernemers in het ongewisse.

**Maatschappelijk draagvlak & participatie**
Ondernemers, leveranciers en belangenvertegenwoordigers van de ondernemers en logistieke partijen zijn vanaf het voornemen voor de instelling van de zero-emissiezone in de binnenstad in Zwolle meegenomen. Het afgelopen jaar is de communicatie geïntensiveerd en hebben we gebruik gemaakt van de kanalen en netwerken van de belangenvertegenwoordigers. Er zijn verschillende bijeenkomsten geweest. Alle bedrijvenverenigingen in Zwolle zijn bezocht en veel ondernemers hebben we individueel gesproken. De meeste ondernemers zijn op de hoogte van de komst en impact van de zero-emissiezone en weten waar ze meer informatie kunnen vinden zodat ze zich goed kunnen

voorbereiden. De aanpak waarbij we aansluiten op landelijke standaarden en zoveel mogelijk gelijke invoering met andere deelnemende gemeenten, is mede tot stand gekomen op basis van signalen uit deze ontmoetingen.

**Communicatie**
Goede en tijdige communicatie is van belang. Veel van de betrokken doelgroepen vragen om een gerichte aanpak. Voor de communicatie is daarom voor de aanloop tot, tijdens en na de invoering van de zero-emissiezone een plan van aanpak opgesteld (maart 2023) en deze is sindsdien in uitvoering. Flexibiliteit in de communicatie is uitgangspunt om adequaat in te kunnen spelen op signalen uit de stad.

Het plan richt zich op;
- het betrekken en informeren van alle belanghebbenden (over de zero-emissiezone, subsidies, maatwerkadvies, ontheffingen, alternatieve logistieke oplossingen en probeeracties).
- het creëren van bewustwording en gevoel van urgentie.
- het aansporen tot samenwerking met leveranciers en ondernemers.
- het promoten van duurzame logistieke alternatieven.

Het rijk ondersteunt de gemeenten bij de communicatie over deze ontwikkeling. Er is een landelijke kernboodschap en aanpak. Er is een campagne (Doehetzero.nl) en een toolbox ontwikkeld en aangereikt. De gemeenten kunnen deze middelen vervolgens een eigen (lokale) kleur geven. In aanloop naar begin juli 2024 communiceren we actief met ondernemers en daarna bieden we hulp met de aanvraag. In juni en september 2024 worden ondernemers en chauffeurs die in de binnenstad aanwezig zijn gedurende twee weken geïnformeerd. Hierbij maken we gebruik van een promotieteam en matrixborden bij de entrees van de binnenstad. Zodra ondernemers hun aanvraag voor een ontheffing voor Zwolle kunnen indienen bij het Centraal Loket, informeren wij de ondernemers via diverse kanalen.

**Financiën**
Het Centraal Loket int de leges voor het afhandelen van de aanvragen voor ontheffingen. De leges zijn in principe kostendekkend. Aan het einde van het jaar wordt de balans opgemaakt door het Centraal Loket en volgt een afrekening met de deelnemende gemeenten. Mogelijk volgt een bijstelling van de leges op basis van de ervaringen om te zorgen dat de leges kostendekkend blijven.

Mocht de afrekening negatief uitvallen voor de gemeente Zwolle wordt rekening gehouden met een bijdrage vanuit de CDOKE-middelen (tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid). De CDOKE-middelen zijn voor 2024 en 2025 definitief beschikbaar gesteld.

**Risico's**
De introductie van een nieuw systeem gaat gepaard met de nodige onzekerheden. Op landelijk niveau wordt hard gewerkt om de invoering zorgvuldig en vlot te laten verlopen. Voor de impact op lokaal en regionaal niveau hebben we zo zorgvuldig mogelijk afgestemd met diverse ondernemers en belangenvertegenwoordigers. Toch kunnen we niet voorkomen dat sommige inzichten zich openbaren op het moment dat we het nieuwe systeem invoeren en in werking stellen. Door alert te zijn op mogelijke ongewenste effecten, hierop te reageren en duidelijk en snel over te communiceren, zorgen we ervoor dat we adequaat werken. Hiervoor zetten we voldoende capaciteit en expertise in. Het eerste jaar is hierin een leerjaar.

Het Centraal Loket behandeld de ingekomen aanvragen voor ontheffingen en stemt met Zwolle af waar nodig. Aan het einde van het jaar wordt de balans opgemaakt en de kosten en inkomsten met elkaar vergeleken. De bedoeling is dat de leges kostendekkend moeten zijn. Dit wordt helder na het opmaken van de balans. Mogelijk volgt hierna nog een afrekening met de gemeente. Hier is financieel rekening mee gehouden.

Wijziging van de legesverordening is noodzakelijk om aan te sluiten op het Centraal Loket. Mocht vertraging optreden met de vaststelling van de nieuwe legestarieven in de gemeenteraad, dan heeft dit

effect op de datum van aansluiting op het Centraal loket en de invoering van de zero-emissiezone. In een eerder collegebesluit is afgesproken dat ondernemers minimaal een half jaar de tijd krijgen om zich goed voor te bereiden op de komst van de zero-emissiezone en voldoende tijd hebben om ontheffingen aan te vragen.

**Vervolg**
Na instemming met de wijziging van de legesverordening wordt aangesloten op het Centraal Loket. Voor de aansluiting op het Centraal Loket inclusief de mandatering wordt een apart collegevoorstel gemaakt. De verwachting is dat de aansluiting op het Centraal Loket begin juli 2024 is afgerond. De raad wordt hier over geïnformeerd met een raadsbrief.

**Openbaarheid**
Het Raadsvoorstel is openbaar

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer